Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer kersenbuikcichliden

Pelvicachromis pulcher

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

INHOUD

1 Overzicht 3
2 Natuurlijk gedrag en behoeften 4
3 Huisvesting en verzorging 5
3.1 Huisvesting 5
3.1.1 Gezelschap 5
3.1.2 Water 5
3.1.3 Bodembedekking 5
3.1.4 Verwarming 5
3.1.5 Filter 6
3.1.6 Belichting en inrichting 6
3.2 Voeding 6
3.3 Verzorging 7
4 Gedrag en omgang met het dier 7
5 Gezondheid 8
5.1 Voortplanting en bijhorend gedrag 8
5.2 Meest voorkomende gezondheidsproblemen 8
6 Aankoop of adoptie 10
7 Kosten 10

1 OVERZICHT

Voer
Met een afwisseling van levend en droogvoer ben ik zeer tevreden.

Water
Ik zwem het liefst in zacht, zuur water.

Beschutting
Ik heb graag veel schuilplaatsen, en een aantal planten langs de randen als beschutting.

Territoriaal
Ik verdedig mijn schuilplaats en territorium fel tegen indringers.

Broedzorg
Ik vertoon uitgesproken broedzorg en verdedig mijn legsel en territorium.

Gezelschap
Ik ben graag samen in een koppel. Ik kan vrij onverdraagzaam zijn naar andere (kleinere) vissen.

Aquarium
Ik heb een tropisch zoetwateraquarium nodig, met een filter en verwarming.

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTEN

Kersenbuiken (*Pelvicachromis pulcher*) zijn tropische zoetwatervissen die behoren tot de dwergcichliden. Binnen het geslacht *Pelvicachromis* zijn er verschillende soorten, zoals de *Pelvicachromis taeniatius, Pelvicachromis roloffi en Pelviciachromis suboccelatus.* Deze soorten behoeven ongeveer een gelijke verzorging als de kersenbuik.

Kersenbuikcichliden komen oorspronkelijk uit Nigeria en Kameroen. Ze worden 10 tot 15 cm groot en hebben een kenmerkende kleur die ook de naam verklaart: de buik is lichtrood en kleurt tijdens de paartijd felrood-paars, zoals een kers. De kleuren van de vrouwelijke vis zijn het mooist tijdens het broedseizoen. Het mannelijk dier is een stuk groter en te herkennen aan zijn puntige rugvin.

Deze soort leeft in wateren met variabele waterwaarden en -kwaliteit, maar de voorkeur gaat uit naar zacht en licht zuur water. Kersenbuikcichliden hebben een vast territorium rond een schuilplaats. Hun voorkeur gaat uit naar een territorium met duidelijk afgebakende grenspunten, zoals een plant of steen. De grootte van het territorium is afhankelijk van de voedselvoorziening en de kwaliteit van de schuilplaats, maar bedraagt in een aquarium ongeveer 1 m^2. In kolonies vormen kersenbuikcichliden koppels of haremgroepen van een mannelijk dier en enkele vrouwelijke dieren. Solitaire vissen worden in de territoria meestal niet geaccepteerd.

Kersenbuiken leven in de onderste en middelste waterlaag en eten allerlei algen en plantaardig materiaal, alsook in het water levende diertjes. Op voorwaarde dat ze een goede verzorging en voeding krijgen, kunnen ze 8 tot 10 jaar oud worden.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	*Animalia* (Dieren)
Stam	*Chordata* (Chordadieren)
Klasse	*Actinopterygii* (Straalvinnigen)
Orde	*Perciformes* (Baarsachtigen)
Familie	*Cichlidae* (Cichliden)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Kersenbuikcichliden hou je in een tropisch zoetwateraquarium. Voorzie voor een koppel met een lichaamsgrootte van 10 cm een aquarium van minimaal 100 x 40 x 30 cm (lengte x breedte x hoogte). Als je meerdere koppels wil houden, moet je een veel groter aquarium voorzien omdat elk koppel een territorium maakt en dit vurig verdedigt.

3.1.1 Gezelschap

Kersenbuikcichliden hou je bij voorkeur als koppel. Soorten die zich ophouden in dezelfde waterlagen kunnen voortdurend nagejaagd worden, plaats daarom geen corydorassen of modderkruipers samen met kersenbuikcichliden. Vissoorten uit de bovenste waterlagen kan je wel samenhouden met kersenbuiken.

3.1.2 Water

Kersenbuikcichliden kunnen vrij goed tegen variaties in de waterwaarden. Leidingwater met een zachte tot een gemiddelde waterhardheid (2-9 dGH) en zure tot neutrale pH (5,8 tot 7,0) is geschikt.

Controleer het leidingwater en corrigeer eventueel de waterwaarden door een waterverbeteraar toe te voegen, die je kan kopen in de aquariumspeciaalzaak. Schommelingen in de waterwaarden bezorgen de vissen veel stress. Vermijd dat zoveel mogelijk. Voeg daarom de waterverbeteraar eerst in een emmer bij het water waarmee je gaat verversen, en laat dit een dag staan. De chemische reactie gebeurt in de emmer. Daarna voeg je tijdens de waterverversing gelijkmatig het water met de verbeterde samenstelling toe.

3.1.3 Bodembedekking

Als bodembedekking is donkergekleurd grind of grof zand geschikt. Kies voor grind met een diameter van 1 tot 8 mm. Let er op dat het grind geen scherpe kantjes heeft, zodat de vissen er zich niet aan kwetsen. Donkergekleurd grind laat de kleur van de vissen mooi uitkomen. Spoel grind voor het gebruik grondig uit tot het spoelwater helder is. Zorg dat het grind achteraan het aquarium hoger ligt, zodat vuil naar voren komt en gemakkelijk af te hevelen is. Dit zorgt ook voor voldoende bodemdiepte voor de plantenwortels achteraan het aquarium.

3.1.4 Verwarming

Kersenbuikcichliden zijn tropische vissen en hebben een watertemperatuur nodig tussen 24 en 26 °C. Om de temperatuur stabiel te houden, gebruik je een thermostaat. Kies een verwarmingselement dat qua vermogen past bij het watervolume in het aquarium. Met een thermometer kan je de temperatuur nauwkeurig controleren. Zet de verwarming uit tijdens werkzaamheden in het aquarium om te vermijden dat ze kapotgaat of verbrandt.

3.1.5 Filter

Kersenbuikcichliden hebben een voorkeur voor zuurstofrijk water en lichte stroming. De uitstroom van een biologische en mechanische filter zorgt meestal voor voldoende stroming.

Een regelmatig onderhoud en goed werkende filter houden de waterkwaliteit optimaal. De grootte van de filter hangt af van het aantal vissen in je aquarium. Vraag hiervoor advies in de aquariumspeciaalzaak of aan ervaren aquaristen. Ook met een filter moet je geregeld een deel van het water verversen. Onzichtbare afvalstoffen stapelen zich namelijk geleidelijk op in het water. Door wekelijks 1/5de van de aquariuminhoud te vervangen, kan je plotselinge schommelingen in de waterkwaliteit vermijden. Vervang de filterwatten wanneer ze vuil zijn of dicht slibben.

3.1.6 Belichting en inrichting

De vissen houden niet van fel licht, gebruik daarom gedempte verlichting en zet het aquarium niet in direct zonlicht. Zorg in het aquarium bijkomend voor plekken met schaduw door beplanting. Planten zorgen bovendien voor verrijking en een natuurlijk uitzicht van het aquarium. Voorzie een normaal dag-en-nachtritme met 10 tot 12 uren licht. Dit kan geregeld worden door een tijdschakelaar op de lampen aan te sluiten.
Kersenbuikcichliden hebben voor de inrichting behoefte aan beschutting en schuilplaatsen. Door meerdere obstakels in de bak te plaatsen zoals hout, stenen, planten en bloempotten, creëer je natuurlijke barrières voor territoriumafbakening. Zorg dat de stenen niet kunnen omvallen als de vissen de rotsen ondergraven. Plaats stenen op de bodem op een manier zodat ze niet kunnen vallen of dat het glas kan breken. Lijm ze eventueel vast of aan elkaar met een niet-giftige-aquariumkit. Lege kokosnoten of bloempotjes en holletjes tussen de stenen zijn goede schuilplaatsen voor de vissen.

Meer informatie over de inrichting van een zoetwateraquarium.

3.2 VOEDING

Kersenbuikcichliden zijn omnivoren. In natuurlijke omstandigheden eten ze zowel plantaardig materiaal, zoals algen, als dierlijk voedsel zoals kleine in het water levende diertjes. Voeder ze dagelijks en gevarieerd met kant-en-klaar droogvoer en algentabletten en regelmatig met levend voer zoals watervlooien, muggenlarven en tubifex of diepvriesvoer. Let wel op: droogvoer verliest na opening en na verloop van tijd zijn vitamines. Gebruik daarom liever een klein potje dat vlug leeg is en let op de houdbaarheidsdatum.

Afwisseling is heel belangrijk voor een goede gezondheid. Wissel daarom geregeld af tussen de verschillende soorten voer. Voer het liefst drie of meer keren per dag een kleine hoeveelheid, zoveel als de vissen in enkele minuten kunnen opeten. Voer niet meer, want de resten voer vervuilen het water sterk en te veel voer doet de vissen vervetten. Sterke, dikke vissen mogen gerust eens een voermoment of een dag overslaan, mits ze in goede conditie verkeren.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer de temperatuur en filterwerking
- Voer de vissen enkele keren per dag een kleine portie
- Bekijk of ze hun normale gedrag vertonen

Minstens één keer per week

- Controleer de waterwaarden
- Hevel ongeveer 1/5de van het water af, samen met plantenresten en vuil. Voeg nadien nieuw water toe dat dezelfde temperatuur heeft als het aquariumwater
- Vervang de vuile filterwatten

Maandelijks of indien nodig

- Als de filter vuil is, spoel je het filtermateriaal uit. Doe dit tijdens een waterverversing met oud aquariumwater van dezelfde temperatuur. Zo blijven de goede bacteriën in het filtermateriaal aanwezig

(Half)jaarlijks

- Na 6 tot 12 maanden moet je de lampen vervangen. Ze geven dan minder licht of ze gaan stuk

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Kersenbuikcichliden zijn vrij robuuste vissen en daarom geschikt voor een beginnend aquariumhouder. De vissen vertonen bijzonder boeiend gedrag zoals baltsgedrag (hofmakerij/paargedrag). Wel moet er een verantwoorde oplossing worden gevonden voor de jongen. Kersenbuikcichliden planten zich gemakkelijk voort, dus je moet maatregelen nemen om overbevolking te voorkomen. Grotere vissen zien kleine visjes aan als voer en kunnen een oplossing zijn om de populatiegroei op een natuurlijke manier te beperken.

Als je de vissen wil vangen, dan kan je een vangklok of een net gebruiken. Zet eerst een bak of transportzak klaar en vul deze half met water uit het aquarium. Vang de vissen rustig en breng ze meteen over in de bak of zak. Hou de tijd uit het water zo kort mogelijk zodat de vissen niet te veel stress krijgen. Sluit de bak of zak en zorg dat die halfgevuld is met water en half met lucht. Pak het geheel in met isolatiemateriaal zoals bubbelfolie en eventueel krantenpapier. Zo blijft het water op temperatuur en in het donker blijven de vissen rustiger. Transporteer de vissen voorzichtig zodat ze niet te veel heen en weer klotsen. Voorkom ook lichtflitsen of trillingen (stoten) tegen het aquarium.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Ga na of je voldoende ruimte hebt en verantwoordelijke eigenaren voor de jongen kan vinden voor je begint te kweken.

Het kweken van kersenbuikcichliden in gevangenschap gaat relatief gemakkelijk, mits de juiste omstandigheden worden gecreëerd. Legsels kunnen meerdere keren per jaar voorkomen. Hou een koppel van een mannelijk en vrouwelijke dier samen in een groot aquarium met veel beschutting en meerdere schuilplaatsen, zoals een halve bloempot of kokosnoot of veel stukken kienhout. De vissen leggen de eieren in een van de schuilplaatsen.

Het is aangeraden om een koppel samen te stellen afkomstig van verschillende ouderdieren. Als je vrouwelijke en mannelijke vissen bij eenzelfde dierenwinkel koopt op hetzelfde tijdstip, dan bestaat immers de kans dat je een broer en zus koopt. De vrouwelijke dieren geven de voorkeur aan een groter mannelijk dier.

Kersenbuikcichliden zijn van nature erg territoriaal en verdedigen vurig het territorium tot 1 meter van het hol. Als je ook andere vissen of een tweede koppel kersenbuikcichliden in het aquarium wil houden, voorzie dan een aquarium met een lengte van 160 cm of meer.

De dieren maken elkaar uitgebreid het hof, waarna 40 tot 100 eieren worden gelegd. Na het uitkomen van de eieren worden de jongen nog 3 à 4 weken door de ouders verzorgd. Bij het afnemen van de ouderzorg, bv. als de ouderdieren de jongen gaan verjagen, dan moeten de jongen uit het aquarium worden verwijderd en worden ondergebracht in een ander aquarium met veel schuilplaatsen en grof grind.

Voeder de jongen met plankton, algen en artemia. Zorg dat het voedsel ook daadwerkelijk tot bij de jongen geraakt, bv. door het voer op te lossen, op te zuigen met een dun zuurstofslangetje en pas los te laten voor het nest.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Vissen die ziek zijn hangen vaak stil, knijpen de vinnen dicht, happen naar lucht en/of bewegen abnormaal. De vinnen van gezonde vissen moeten mooi openstaan en egaal ogen.

Als de vissen zich abnormaal gedragen, controleer dan altijd eerst de waterkwaliteit, de filtering en de temperatuur van het aquarium. Als de vissen naar lucht happen of hoog in het aquarium bij het wateroppervlak hangen, dan is er zeker iets mis.

De meest voorkomende problemen zijn:

- **Nitraatvergiftiging**
  Symptomen: diepe kleuren en snelle of zware kieuwbewegingen.
  Ververs direct 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Doe dat nog eens enkele uren later. Controleer onmiddellijk de filterwerking en kijk of er geen rottend afval in het aquarium ligt. Let op, vergiftiging is ook mogelijk door te hoge nitriet- of ammoniumconcentraties.
- **Foutieve pH-waarde**
  Symptomen: De vissen schieten door de bak of zijn compleet apathisch.
  Ververs onmiddellijk 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Herhaal dit na enkele uren. Zoek de oorzaak van de pH-verandering.

Niet alleen afwijkende waterwaarden, maar ook tal van kiemen en parasieten kunnen ziektes veroorzaken. Raadpleeg een gespecialiseerde dierenarts voor vissen. Let op als je medicatie geeft: verwijder altijd eerst de actieve kool uit de filter, want anders haalt die de medicatie uit het water. Na een medicijnenkuur ververs je een deel van het water en filter je over actieve kool om de laatste restjes medicatie te verwijderen. Hou er rekening mee dat sommige medicijnen dodelijk zijn voor garnalen of kreeften.

De meest voorkomende ziektes en aandoeningen zijn:

- **Witte stip**
  Symptomen: de vis heeft letterlijk witte stippen op de schubben en vinnen. Vaak zijn ze lusteloos en eten weinig.
  Vaak zijn slechte leefomstandigheden de oorzaak van een uitbraak. Verbeter de waterkwaliteit en behandel met geschikte medicatie volgens het advies van je dierenarts.
- **Buikwaterzucht**
  Symptomen: dikke buik, schubben staan open (zoals een dennenappel), uitpuilende ogen.
  Vaak is dit een symptoom van een andere infectie die de nieren aantast. Behandel met geschikte medicijnen volgens advies van je dierenarts of dood de vis als de ziekte al te ver gevorderd is.
- **Vinrot**
  Symptomen: de randen van de vinnen vervallen, ze hebben vaak witte randen. De vinnen worden steeds korter. Controleer of er geen andere vissen aan de vinnen bijten.
  Vaak is dit een gevolg van een te lage watertemperatuur. Verhoog de temperatuur en behandel met geschikte medicijnen volgens het advies van je dierenarts.
- **Vistuberculose, Vis-TBC, VisMycobacterium of VisMB**
  Symptomen: wonden die niet genezen, een opgeblazen vis, afstaande schubben, builen over het hele lichaam, regelmatige sterfte van een vis terwijl de omstandigheden goed zijn.
  Laat de diagnose stellen door een dierenarts. Vistuberculose kan niet afdoend behandeld worden. Het beste is de vis op een snelle manier uit zijn lijden te verlossen. Vis-TBC kan een chronisch probleem vormen eens je het in je aquarium hebt. Het is bijna niet weg te krijgen zonder het aquarium volledig leeg te halen en opnieuw te beginnen. Vaak is de beste oplossing om de omstandigheden optimaal te houden, zodat de overblijvende vissen voldoende weerstand kunnen bieden. Ze kunnen dan nog lange tijd gezond blijven.
- **Gasvorming**
  Symptomen: de vis zwemt moeilijk en drijft steeds boven.
  Als de vissen gulzig eten, kunnen ze te veel lucht opnemen, wat gasophoping in de darmen geeft. Na een aantal uur is de lucht verdwenen en kunnen ze weer gewoon zwemmen. Geef het voer net onder het wateroppervlak, zodat de kans kleiner is dat de vissen lucht happen.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Kersenbuikcichliden zijn relatief gemakkelijk te houden en zijn daarom ook geschikt voor een beginnend aquariumhouder. Wel is enige kennis van aquariumtechniek vereist. Het zijn mooie vissen die goed uitkomen in een groot tropisch zoetwateraquarium, met veel schuilplaatsen en zonder andere bodembewonende vissen.

Voor je kersenbuikcichliden koopt, moet je over een aantal punten nadenken:

- Heb je een geschikt aquarium voor de soort die je wil houden?
- Zijn eventuele medebewoners in het aquarium compatibel met deze soort?
- Kan er iemand de vissen verzorgen als je op vakantie bent?
- Kan je 8 tot 10 jaar voor de vissen zorgen?
- Weet je hoe je een aquarium moet onderhouden?
- Wil je 20 euro per maand betalen voor elektriciteit, water en visvoer?

Alvorens vissen te gaan kopen moet het aquarium opgestart zijn. De filter heeft tijd nodig om goed te gaan werken. Start je aquarium minstens enkele weken op **voordat** je vissen gaat kopen.

Kersenbuiken zijn gemakkelijk verkrijgbaar in dierenwinkels en aquariumspeciaalzaken. Koop alleen vissen als je zeker weet hoe je ze moet verzorgen en dat ze in je aquarium passen.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij Dierenwelzijn Vlaanderen via het Meldpunt verwaarloosde en mishandelde dieren.

Als je vissen gaat kopen, vraag dan na waar de vissen vandaan komen. Kies geen wildvangdieren, dus vraag na of de dieren in gevangenschap gekweekt zijn. Geïmporteerde (wildvang)dieren hebben veel stress en mogelijk ziektes en gekweekte dieren zijn ook beter aangepast aan het houden in een aquarium. Bovendien gaat de voorkeur uit naar dieren die in gevangenschap gekweekt zijn, zodat de wilde populaties zo min mogelijk aangetast worden. Sinds 1 januari 2025 is het verboden om dieren te houden die in het wild gevangen werden.

Lees alles over de aankoop het transport en de introductie van nieuwe vissen in het aquarium.

7 KOSTEN

Kersenbuikcichliden koop je vanaf 3,5 euro tot 15 euro per vis, afhankelijk van de beschikbaarheid.

De maandelijkse kosten bedragen ongeveer 20 euro, inclusief het voer, de hogere water- en elektriciteitsrekening. Als je gaat kweken met de vissen, dan kan dit bedrag oplopen.

De aankoop van het aquarium en het toebehoren is een eenmalige investering.

Richtprijzen voor de aankoop van een zoetwateraquarium met toebehoren

Lengte van het aquarium	Kostprijs
40 cm	Vanaf 50 euro
60 cm	Vanaf 65 euro
80 cm	Vanaf 120 euro
100 cm	Vanaf 220 euro
120 cm	Vanaf 290 euro
150 cm	Vanaf 500 euro

Postadres
Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn